

ክርክር ውድቅ ማድረጋቸው አግባብ ቢሆንም የአመልካችን ጥያቄ ውድቅ ማድረግ የነበረባቸው ጉዳዩን ክክስ መሠረት መኖርና አለመኖር አኳያ በማጤን ነበር። ምክንያቱም የክስ መሠረት ሃይማኖት ጉዳዩ እንዲስተናገድ በመደረጉ አመልካችና ተጠሪ በየደረጃው በተሰጡ ውሳኔዎች አንዴ የፍርድ ባለመብት በሌላ ጊዜ ደግሞ የፍርድ ባለአዳ ለመሆን ተዳርገዋል። ለዚህም አመልካች በወረዳው ፍርድ በተደረገው ክርክር የፍርድ ባለመብት ሲሆኑ በክልሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት በተሰጠው ውሳኔ የፍርድ ባለአዳ መሆናቸውን መጥቀሱ ይበቃል። ሆኖም የክስ ማመልከቻው የቀረበለት የወረዳው ፍርድ ቤት በፍ/ብ/ሕ/ሥ/ሥ/ቁ. 231/1/ መሠረት ማመልከቻው የክስ መሠረት መኖሩን አላመለከተም በማለት ተጠሪን ሳይስቀርብ ክስን መዘጋት ሲኖርበት ግራ ቀኙን አከራክሮ መወሰኑ ተገቢነት እንደሌለው እየታወቀ የመጨረሻ ውሳኔ የሰጠው የክልሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤት ይህን ነጥብ ትቶ ጉዳዩ የክስ መሠረት እንዳለው አድርጎ መወሰኑ መሠረታዊ የሕግ ስህተት ያለበት በመሆኑ ውሳኔው መሻሻል ያለበት ሆኖ ተገኝቷል።

ው ሣ ኔ

- የአማራ ክልል ጠቅላይ ፍርድ ቤት በመ/ቁ. 05873 ኅዳር 11 ቀን 1999 ዓ.ም፣ እንዲሁም የሰሜን ጎንደር መስተዳደር ዞን ከፍተኛ ፍርድ ቤት በመ/ቁ. 05220 ታህሣሥ 4 ቀን 1997 ዓ.ም በዋሉት ችሎቶት የሰጡት ውሳኔ ተሻሽሎ ክስ ከመነሻውም የክስ መሠረት የሌለው ነው ብለናል። ይህን።
- በዚህ ጉዳይ ለአፈፃፀም የሚቀርብ ነገር ባለመኖሩ የጭልጋ ወረዳ ፍርድ ቤት የአፈፃፀም መዝገቡን እንዲዘጋ የዚህ ውሳኔ ግልባጭ ይደረሰው።
- መዝገቡ ተዘግቷል።

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት

ተ.ወ

ዳኞች:- አብዱልቃድር መሐመድ
 ተገኔ ጌታነህ
 መስፍን ዕቁበዮናስ
 ሒሩት መለሠ
 አብዱራሂም አህመድ

አመልካች:- የኢትዮጵያ ልማት ባንክ

- ተጠሪ:-**
1. ማይገነት ብርሃኑ
 2. ፍሬ ሰላም በቀለች

መዝገቡን መርምረን የሚከተለውን ፍርድ ሰጥተናል።

ፍ ር ድ

ይህ አቤቱታ የቀረበው አመልካች ታህሣሥ 5 ቀን 1999 ዓ.ም. ጽፎ ባቀረበው የሰበር ማመልከቻ መነሻነት ነው።

የጉዳዩ የሥር አመጣጥ የአሁን ተጠሪዎች በአሮሚያ ክልል የምዕራብ ሸዋ ዞን ከፍተኛ ፍርድ ቤት እነ መኮንን አስፋው ከተባሉት ጋር በነበራቸው ክርክር ምክንያት በምዕራብ ሸዋ ዞን ኤጀራ ወረዳ አዲስ ዓለም ከተማ ቀበሌ 02 ውስጥ የሚገኘውን ቁጥሩ 447 የሆነውን ቤትና እንዲሁም በ2243 ሜትር ካሬ ላይ የሰፈረው የሆቴል ድርጅት እንዳይሸጥ እንዳይለወጥ የእግድ ትዕዛዝ መሰጠቱን አመልካች ገልጾ እነዚህን ንብረቶች አመልካች በታህሣሥ 01 ቀን 1994 ዓ.ም. በተፈረመ የብድር ውል ብር 150,000 /አንድ መቶ ሃምሳ ሺህ/ ለመኮንንና ለሸን የእህል ንግድ ሽርክና ማኅበር ሲያበድር በመጀመሪያ ደረጃ ዋስትና መያዙን፣ ተበዳሪዎች በውሉ መሠረት ባለመክፈላቸው ባንኩ በሕግ በተሰጠው ሥልጣን መሠረት በመያዣ የተሰጡትን ንብረቶች በጨረታ አወዳድሮ አሸናፊ ለሆኑት ለወ/ሮ ጥሩነሽ ቴሶ ስመንብረቱ እንዲዛወር ለአዲስ ዓለም ከተማ አስተዳደር የፃፈው ደብዳቤ ከላይ ፍርድ ቤቱ ንብረቶቹ እንዳይሸጡ ባስተላለፈው እግድ ምክንያት ተቀባይነት አለማግኘቱን በመግለጽ

እግዱ እንዲነሣለት በፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ. 158 መሠረት እግዱን ለሰጠው ፍርድ ቤቱ አቅርቦ የአሁኑ ተጠሪዎችም እግዱ ሊሠማ አይገባውም በማለት ያቀረቡትን ተቃውሞ ከመረመረ በኋላ ፍርድ ቤቱ አመልካች በክርክሩ ወቅት ጣልቃ አለመግባቱን፣ ተጠሪዎቹ በንብረቱ ላይ ባለመብት መሆናቸው ከተወሰነ በኋላም አመልካች ተቃውሞ አለመገንጠቱን ምክንያት በማድረግ እግዱ አይነሣም በማለት ወስኗል፤ የክልሉ ጠቅላይ ፍርድ ቤትም ውሳኔውን አጽንቷል። አመልካች የሰበር አቤቱታውን ያቀረበው በዚህ መነሻነት ሲሆን ይህ ፍርድ ቤት ተጠሪዎችን በማስቀረብ ግራ ቀኙን አከራክሯል። ክርክራቸውን ከሕግ ጋር በማገናዘብም መርምሯል። በዚህም መሠረት እግዱ አይነሣም ተብሎ በሥር ፍርድ ቤቶች የተወሰነው ባግባቡ መሆን አለመሆኑን እንደሚከተለው ተመልክቷል።

በዚህ ጉዳይ ለክርክሩ ምክንያት የሆነውን እግድ የሰጠው የምዕራብ ሸዋ ዞን ከፍተኛ ፍርድ ቤት ሲሆን እግዱንም የሰጠው ያሁን ተጠሪዎች እነ መኮንን አስፋው ከተባሉት ጋር በነበራቸው የውርስ ንብረት ክርክር ምክንያት ሆኖ እግዱም የሚቆየው ፍርድ ቤቱ ለክርክሩ እልባት እስኪሰጥ ድረስ ነው። በዚህ ክርክር አመልካች ተካፋይ አልነበረም። የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ. 153/2/ ላይ እንደተመለከተው ከፍርድ ቤት የሚሰጥ የማገጃ ትዕዛዝ በክርክሩ ተካፋይ ያልሆነ ወገን የእግድ ትዕዛዙ ከመስጠቱ በፊት ያገኘውን መብት እንደማይካከበት ግልጽ በሆነ መልኩ ደንገነት ይገኛል። በተያዘው ጉዳይ አመልካች ቀደም ሲል ከነ አቶ መኮንን አስፋው ጋር የመያዣ ውል አድርጓል። ይህንን ውል መሠረት አድርጎም በአዋጅ ቁጥር 97/90 በተሰጠው ሥልጣን መሠረት የመያዣ ንብረቶቹን ፍርድ ቤት መሄድ ማያስፈልገው በቀጥታ በራሱ መሸጥ የሚችል ቢሆንም በዚህ ጉዳይ ንብረቶቹ በሌሎች ወካዮች መካከል ባለው ክርክር ምክንያት በመታገዱ እግዱ እንዲነሣለት ሲጠይቅ የሥር ፍርድ ቤቶች ተጠሪዎች ከሌሎቹ ወራሾች ጋር በነበረው ክርክር ጣልቃ አልገባም በማለት እግዱን አለመገንጠታቸውና ይልቁንም በክርክሩ ተካፋይ ያልነበረ መሆኑ ከላይ በተጠቀሰው የፍ/ብ/ሥ/ሥ/ሕ/ቁ. 153/2/ መሠረት ተጠቃሚ መሆን

ሲገባቸው ተጎጂ እንዲሆን ማድረጋቸውን ፍርድ ቤቱ ተረድቷል። በመሆኑም የሥር ፍርድ ቤቶች ለጉዳዩ እልባት ለመስጠት የሚያስችላቸው ግልጽ ድንጋጌ እያለ እግዱን ያለ ሕጋዊ መሠረት ላለመገንጠት የሰጡት ትዕዛዝ መሠረታዊ የሕግ ስህተት ያለበት ሆኖ ተገኝቷል።

ው ሣ ኔ

- የምዕራብ ሸዋ ዞን ከፍተኛ ፍ/ቤት በመ/ቁ. 00033 ሐምሌ 06 ቀን 1998 ዓ.ም. እና የአሮሚያ ጠቅላይ ፍርድ ቤት በመ/ቁ. 44141 ጥቅምት 24 ቀን 1999 ዓ.ም. የሰጡት ትዕዛዝ ተሸሯል፤ ይፃፍ።
- የምዕራብ ሸዋ ዞን ከፍተኛ ፍርድ ቤት በዚህ ጉዳይ የሰጠው እግድ ተነስቷል። ይፃፍ፤
- ግራ ቀኙ ወጪያቸውን ይቻሉ፤፤
- መዝገቡ ተዘግቷል።

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት።

ነ/ዓ